

Učiteljski tovariš

Stanovsko političsko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in tisk: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism na sprejemamo. Izhaja vsak teden. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list v članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, devet pošte. Pošt. šte. rač. 11.153. Telefon 3112

ŽUVAJMO JUGOSLAVIJO!

Zborovanje sreskih društev JUU Nujna potreba reorganizacije

Naša društvena zborovanja v sedanji obliki so se preživela in so zastarela. Dobra so bila v tistih časih, ko jim je bil glavni namen krepitev stanovske in nacionalne zavesti. Današnji čas zahteva poleg tega poglobitev v posamezna vprašanja, zato specializiranje in večjo aktivnost vsakega poedince.

Napaka naših zborovanj je v tem, da večina članstva le pasivno sprejema kar mu prednaša majhen krog aktivno delujočih tovarišev in tovarišic. Kakor smo v delovni šoli proti temu; da bi otroci samo pasivno sprejemali to, kar jim učitelj prednaša in zahtevamo, da vsak otrok aktivno sodeluje, pomaga razvijati pojme in zavzemati stališča ter se pogloblja v probleme, tako moramo izpremeniti tudi naša zborovanja na tak način, da vsakega člana pritegnemo k aktivnemu sodelovanju. Pritegniti ga je treba v krog dela, ki mu je najbližji in za katerega se najbolj zanima, da bo aktivno sodeloval tudi pri zborovanjih ter doprinesel svoj delež k izgradnji organizacije in k reševanju njenih problemov. Če bo organizaciji dal nekaj aktivnega in za njo nekaj storil, jo bo smatral tudi v večji meri za svojo in jo bo z večjo vnemo branil, jo bolj cenil in za njo več žrtvoval.

Napačno je, da le malo članov aktivno sodeluje pri društvu. Zato je treba zaposliti čim širši krog članstva pri stanovskih in organizacijskih problemih. Današnji čas tudi sam zahteva, da se delo porazdeli. Eni naj se aktivno bavijo z enimi, drugi z drugimi problemi ter se temeljito poglobljajo vanje.

Kako preurediti zborovanja sreskih društev, da bodo vsi člani aktivno sodelovali, zavzemali stališča do poedinih aktualnih vprašanj in se pogloblja v aktualne probleme?

Člane je treba porazdeliti po odsekih ter jih dodeliti v odseke, ki obsegajo področje, za katero se najbolj zanimajo, v krog dela, ki jim je najbližji po njihovem zanimanju in delovanju. Kakor na banovinski skupščini, tako je treba tudi vsako zborovanje sreskih društev porazdeliti po odsekih ter odrediti odsekovo delo in vprašanja, ki jih imajo rešiti. Paziti, je na to, da bo sleherni član aktivno sodeloval v kakem odseku.

Delo in vprašanja, ki jih imajo rešiti in obravnavati posamezni odseki, mora že prej pripraviti upravni odbor sreskega društva na svoji seji, ko določa čas, kraj in dnevni red za zborovanje. Upravni odbor odda posameznim odsekom v obravnavo in izdelavo predloge, ki jih dobi v obliki dopisov in okrožnic od sekcije. Odsek pa ima pravico tudi sam sprožiti aktualna vprašanja, jih izdelati in plenumu predložiti referat in predloge.

V kolikor upravni odbor sam ne pozna članov in ne ve, ali se zanimajo za vprašanja poedinih področij, je prav, da jih pismeno pozove, da se izjavijo v katerem odseku bi hoteli sodelovati in s svojim aktivnim delom koristiti organizaciji.

Kakšni odseki naj se formirajo?

Nekateri odseki so lahko stalni in sicer za probleme s katerimi se mora organizacija stalno baviti. Drugi odseki so pa lahko tudi začasn, dokler je aktualen problem, ki ga imajo rešiti.

Stalni odseki sreskih društev naj bi bili: odsek za nadaljevalno šolstvo (in to kmetško-gospodarsko, obrtno in trgovsko), ki naj bi se bavil s pravilniki, učnimi načrti in poukom, z akcijami za povzdigo tega šolstva in usposabljanjem učiteljskega za to šolstvo v srezu; odsek za kulturno skrb in povzdigo vasi ter javno udejstvovanje učiteljskega; gospodarski odsek, ki bi skrbel za gospodarsko vzgojo članstva in za gospodarske akcije učiteljskega; šolsko-upravni in pedagoški odsek, ki se bo bavil s šolstvom in notranjimi vprašanji organizacije šole in pouka, učnih načrtov, pouka na eno in dvorazrednicah in drugimi aktualnimi šolskimi vprašanji; stanovsko-politični odsek, ki se bo bavil s stanovskimi vprašanji, vprašanji šolske zakonodaje, personalno-prosvetnimi vprašanji itd.

V okviru teh odsekov naj bi rešavala društva poedina vprašanja in bi se vanje poglobljala. V kolikor bi lokalne ali druge potrebe zahtevale še posebne odseke, se ti lahko formirajo ako se pokaže potreba.

Praksa bo pokazala, kateri odseki naj bi se kasneje predpisali s posebnim stalnim poslovnikom za zborovanja sreskih društev.

Kako naj se po novem vrše zborovanja sreskih društev?

Po skupni otvoritvi zborovanja porazdeli predsedstvo referate, doše predloge, dopise in okrožnice odsekom, kakor odredi to na svoji seji upravni odbor sreskega društva ter prečita člane odsekov. Na to zborujejo od-

seki po eno ali dve uri. Odseki razpravljajo o poedinih vprašanjih ter izdelajo utemeljitve in predlog. Po zborovanju odsekov je zopet plenarno zborovanje sreskega društva, na katerem se obravnava ena od odsekovih tem kot glavni referat zborovanja, o drugih vprašanjih iz odsekov pa referirajo odsekovi poročevalci na kratko ter se v plenumu sprejmejo, odklonijo ali izpremene odsekovi predlogi. Referenti in člani odseka zagovarjajo v plenumu svoje predloge.

Sprejeti predlogi sreskih društev se skupno z utemeljitvijo odpošljejo sekciji, ki jih odda svojim odsekom, da vidijo mišljenje društev in članstva ter izdelajo na podlagi tega predloge na oblast in izvršni odbor JUU. Centralni odseki sekcije pa lahko na podlagi sprejetega gradiva dajejo tudi inicijativno, tolačenja in nasvete odsekom sreskih društev.

Upravni odbori sreskih društev lahko dajejo odsekom v rešitev in razpravo vprašanja, tudi izven zborovanj sreskih društev, ako to razmere dopuščajo.

Praksa nam kaže lepe uspehe takih zborovanj.

Nekatera sreska društva JUU so že pričela izvajati tako reformo društvenih zborovanj.

Za naše pravice

Predstavniki JUU pri ministru prosvete in pri njegovem pomočniku

I.

Minister prosvete g. Štefan Čirić je sprejel 25. januarja t. l. predstavnike učiteljskega združenja tov. Ivana Dimnika in Todora Dimitrijevića. Ob tej priliki sta učiteljska zastopnika obrazložila upravičene želje učiteljskega in aktualna stanovska vprašanja. Gospodu ministru sta tudi pojasnila elaborat vseh vprašanj, ki so bila oddana g. finančnemu ministru dne 22. januarja t. l. in, ki se v glavnem nanašajo:

1. na uredbo o draginskih dokladah;
2. na čl. 30. finančnega zakona za 1933/34 (stanarina);
3. na vprašanja šolskega nadzorstva in šolskih nadzornikov;
4. na amandmane za finančni zakon za l. 1935/36.

Gospodu ministru prosvete je bil oddan tudi pismen elaborat vseh teh vprašanj z obrazložitvijo.

Zastopniki stanovskih organizacij pri ministru za socialno politiko

V ponedeljek 4. t. m. ob pol. 11. uri je sprejel minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Drago Marušić v prostori kraljevske banske uprave obširno deputacijo zastopnikov banovinskih stanovskih organizacij. Deputacije so se udeležila sledeča združenja: Zveza organizacij mestnih uslužbencev, Zveza občinskih uslužbencev za dravsko banovino, Jugoslovensko učiteljsko združenje, Profesorsko združenje, Združenje nastavnikov meščanskih šol, Združenje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, Združenje železniških uradnikov, Združenje poštinih telegrafskih in telefonskih uslužbencev, Združenje državnih računskih uradnikov, Društvo sodnih pisarniških in zemljeknjižnih uradnikov, Društvo sodnih poduradnikov, Društvo pravosodne straže in Združenje poštno-hranilniških uradnikov. Deputaciji se je priključil tudi zastopnik ljubljanske, zagrebške, splitske, sarajevske, mariborske, kranjske in sušške župe Sokola kraljevine Jugoslavije.

Deputacijo, ki je zastopala skupno 20.000 javnih nameščenecv, je vodil predsednik sekcije JUU v Ljubljani tov. Ivan Dimnik.

Zastopniki organizacij so predložili gosp. ministru, da so bili prejemi državnih uradnikov in upokojenecv tekmo zadnjih let že ponovno tako reducirani, da so zlasti pri uradnikih nižjih položajnih skupin padli daleč pod eksistenčni minimum, radi česar je ogrožena materialna osnova uradniške rodbine. Zaradi tega težkega finančnega položaja so zadele izpremembe uredb o draginskih dokladah državnih nameščenecv in upokojenecv in ostale uredbe in odločbe, ki zadevajo prejemke državnih banovinskih in občinskih uradnikov in ostalih nameščenecv, vse prizadete tem težje. Posledice teh uredb so tem usodnejše, ker zadevajo v prvi vrsti ekonomsko šibkejšo uslužbenecv nižjih skupin in njihove svojce in to neglede na število družinskih članov. Tako zgubi državna uradnica v

Tako n. pr. je JUU sresko društvo za srez Dravograd zborovalo na ta način dne 15. dec. 1934. in se je ta način zborovanja prav dobro obnesel.

Sresko društvo je pozvalo člane, da se prijavijo vsak h kakim delovni zajednici. Odbor je dobil 22 prijavi in je na podlagi tega formiral na zborovanju sledeče odseke: Naša vas — eno in dvorazredničarji — pedagogika — narodno obrambni in manjšinski odsek — gospodarsko politični odsek — ženska vprašanja — nadaljevalno šolstvo — telesna vzgoja in glasba.

Na vsakem zborovanju je bilo določeno, da zaseda vsak odsek do dve uri.

Na prvem zborovanju razglabljajo odseki poim odseka in njegovo delo ter program in smernice.

Če se je ta praksa obnesla dobro na banovinskih skupščinah in pri gornjem društvu, se bo gotovo tudi pri ostalih, in interes članstva za organizacijo in stanovske probleme se bo zelo dvignil.

Diferenciaciji ali delitvi dela sledi večja poglobitev v stanovske probleme in širša aktivnost članstva. Debo bo temeljitejša in uspešna čez čas sigurno večji.

Na delo torej — zopet korak naprej!

Po novih namestitvah

Nekaj let je že minilo, odkar so se nove namestitve učiteljskega ustavile. Ne sicer povsem, toda od leta do leta je padalo število na novo nameščenega učiteljskega, a na drugi strani je rastle število brezposelnih učiteljskih abiturientov. Posledica tega so bili razredi in tudi šole brez učiteljskega in če bi trajalo to še dalje, bi utegnili imeti naravnost usodne posledice za naše šolstvo.

Letošnje leto nam je prineslo razveseljivo spremembo, kajti v primeri z zadnjimi leti, je bilo letos nameščenih precejšnje število učnih oseb. Za dvestotideset štiri učiteljev in učiteljic se je zvišal naš učiteljski kader v dravski banovini in za ravno toliko se je znižalo število brezposelnih abiturientov učiteljskih šol. Za naše šolstvo je to dejstvo razveseljivega pomena, kajti nihče ne more bolje preценiti škode, ki bi za narod nastala, ako ostanejo mnogi razredi in celo mnoge šole brez učnih oseb. Po zadnjih namestitvah pa se je stanje zboljšalo, kajti število aktivnega učiteljskega v dravski banovini se je dvignilo od 3836 na 4070.

Tudi zadnji dekreti so bili že razposlani novonameščenim in ob tej priliki je potrebno, da spregovorimo nekaj besed s stališča stanovske organizacije.

Vsi, ki imamo dobo prvih službenih let že za seboj, vemo dobro, s kakim idealizmom, neizmerno voljo do dela in s kako zdravim optimizmom gre mladi učitelj na svoje prvo službeno mesto. Prvi korak na samostojno življenjsko pot, ki vodi do smotra, katerega si je določil človek v dobi svoje odvisnosti od roditeljev, ta korak je za mnoge velikega, včasih celo usodnega pomena. Od prvih uspehov, od prvih uspehov ali neuspehov je največkrat odvisno vse njegovo nadaljnje delo. Toda kot člani stanovske organizacije moramo na vso stvar gledati predvsem z organizacijskega stališča in ravno tu maletimo pri mladini na zapreke, ki pa se dajo z dobro premišljenimi in blagohotnimi nasveti odstraniti brez velikih težav. Preden gremo na delo in preden se lotimo tega problema se moramo dobro zavedati, da se ravno mladina ne more v začetku, to je ob nastopu učiteljske službe povsem uživati v bistvu stanovske organizacije. Mladina namreč ne more domneti, da je učiteljskemu stanu tako nujno potrebna stanovska organizacija, zaradi tega tudi nima zanimanja za stanovske zadeve sploh.

Vsako pa dobro ve, kako nujno so nam potrebne pri vsem delu nove mlade moči in ravno zavest, da ima prva mladina neizmerno energije in volje, katerima je potreben razmah, naj nas dovede do trdnega sklepa, da moramo vse te nove učne moči z njihovo voljo in energijo pridobiti za našo stanovsko organizacijo, pridobiti vse mlade učitelje in učiteljice za aktivne sodelavce v našem združenju.

V delu se preizkušajo energije, v njem se preizkuša volja. Mnogo truda in priprave zahteva šolsko delo od učitelja, predvsem od začetnika, ki še nima prakse. To dejstvo moramo upoštevati, vendar nas ne sme plašiti, da ne bi ravno iz tega razloga skušali pridobiti nove učne moči tudi za intenzivno delo in sodelovanje v učiteljski organizaciji. Naravnost usodno napako bi naredili, če bi skušali prevaliti vse delo na mladino, na naše mlade in nove učne moči. Pridobiti jih moramo, ne smemo pa jih preobremeniti.

Naši, kakor tudi vsaki drugi stanovski organizaciji, je potrebna borbenost. Boriti se moramo, če hočemo obdržati že dosežene pravice, ki so ogrožene, boriti se moramo za nove pravice, ki nam po našem delu, prizadevanju in uspehih pripadajo. Ravno borbenost je tista, ki jo naše članstvo nešteto krat poudarja, večkrat opaža, da je borbenost potrebna, zahteva borbenost od drugih, a samo borbenosti nima. In ravno mladina naj prinese v naše vrste ono borbenost, ki nam je nujno potrebna; toda biti mora vedno pod blagohotnim nadzorstvom in vodstvom že preizkušenih borcev v naši stanovski organizaciji. Borbenost je potrebna in koristna, toda le tedaj, če je vodena od razsodnosti, kajti sicer utegne postati škodljiva.

Za delo pri sreskih društvih je predpogoj tovarištvo in stanovska zavest. Nešteto krat se poudarja na naših zborovanjih pomanjkanje stanovske zavesti, poudarja se tudi pomanjkanje tovarištva. Ako hočemo torej svoje nove stanovske kolege pridobiti za delo v organizaciji, tedaj jim moramo predvsem biti tovariši in prijateljski svetovalci, kajti le na ta način jih bomo pridobili za organizacijo in jih privedli do one zavesti, ki je vsakemu organiziranemu članu nujno potrebna. Stanovska zavest daje vsakemu članu našega združenja ono, za člana nujno potrebno moč za sodelovanje posameznika pri kolektivnemu delu v korist učiteljskega stanu.

Delovnih moči potrebujemo v naši stanovski organizaciji, potrebujemo zavednih učiteljev, ki bodo vedno in povsod pripravljani braniti čast in interese celokupnega učiteljskega stanu. Vzajajmo sami sebe v tem smislu in prenesimo zavest o vseh teh po-